

Pinky

Gerard Ouweneel

Een ochtend in april. Net opgestaan, dus nog met naar binnen gekeerde blik, werk ik mij door de aaneenschakeling van ochtendrituelen. Vertraagd vangen de zintuigen aan met registreren, zodat het even duurt eer het gehoororgaan een ongewone vogelroep meldt. Het komt van ergens buiten. Het zijn luide melodieuze frasen die wel vaag bekend voorkomen. Er waren de afgelopen dagen telefoontjes van burens over een rare vogel. Ze waren vergezeld van een zodanige beschrijving dat ik het schepsel voorlopig in de rubriek 'exoot' had gezet. Juist, naar nu bleek. Een inventariserende blik naar buiten leverde namelijk een nieuwe tuinsoort op, een Roodoorbuulbuul, parmantig gezeten op het gazon, gelijk een politicus boordevol zelfoverschatting. De vogel liet zich dan ook door de leden van het standaardgezelschap tuinvogels geenszins de kaas van het brood eten.

De buulbuul en diens roep openden een luik naar Zuidoost-Azië, naar Myanmar, waar deze soort voor autochtonen wél tot het standaardpakket van tuinsoorten behoort. Met bril- en baardvogels en andere fijne Zuidoost-Aziatische soorten vormen ze de jachtbuit van met katapulten rondschuimende schelpmpjes. Behalve afkeer van hetgeen ze verrichtten, verwierven ze eerlijk gezegd soms ook wat respect. Want hoeveel bedrevenheid is er niet nodig om met zulk schiettuig op tenminste vijftien meter afstand een door een struik kwikzilverende Kleine Vliegenvanger te bemachtigen? Die jongetjes flikten hem dat! We zagen het gebeuren langs de Nam Sam Chaung, een zijrivier van de Irrawaddy, in Kachin State (semi-autonome provincie van Myanmar, red.). Hoe ik daar verzeild geraakt ben? Geboeid door de zo'n zeventig jaar geleden voor

het laatst in levenden lijve waargenomen Pink Headed Duck, had Joost van der Ven bedacht dat deze Rozekopeend nog te vinden kon zijn in Kachin State. Als gevolg van militaire en politieke woelingen was daar in eveneens zo'n zeventig jaar niet behoorlijk naar vogels gekeken. Trouwens, er is nog deining waardoor men er moeilijk in komt. Joost lukte dat wel, waardoor hij, John Howes en ik in januari 2000 op de Irrawaddy voeren, een belevenis die deze tocht moeiteloos toevoegde aan de lijst van oorden op deze wereld, waaraan men vaak en hevig terugdenkt. Omdat Joost al in Kachin State was, reisden John en ik samen van Yangon daarheen met een Fokker 28 die onderweg om de haverklap landde op miniscule airstrips, om daarna binnen tien minuten weer in de lucht te zijn. Tijdens de vlucht offereerde een beeldschone stewardess als versnapering een gifgroene gekleurde, mierzoete substantie. Dit spul was zo degelijk ingepakt dat in haar kielzog een ten minste zo fraaie collega rondging met een schaarje om het plastic omhulsel te verwijderen. Hoewel daartoe alle aanleiding is, heb ik deze vorm van service nimmer meegemaakt bij een andere luchtvaartmaatschappij. Dit dienstbetoon liep echter averij op toen John de verwijderde verpakking wilde deponeren in de zak die bestemd is voor de fysieke gevolgen van luchtziekte. Deze bleek reeds gebruikt voor het beoogde doel...! John, een Welshman, incasseerde het tafereel van de onsmakelijke kliederboel zoals alleen een Brit dat kan. Alleen de gewijzigde volgorde van de soortbehandeling in Craig Robsons toen net verschenen 'Field Guide to the Birds of South-East Asia' vermocht John op te vinden: 'Dat onderzoek kost ons soorten' was zijn

reactie op momenten dat snelle raadpleging van die gids nodig was. Kachin State te verlaten valt evenmin mee. In januari 2004 wilde John bij de viering van het Chinese Nieuwjaar terug zijn in Kuala Lumpur. Joost zette hem af bij zo'n airstrip en reisde door toen het vliegtuig in zicht kwam. Dit landde echter niet en John besloot tot het nemen van de boot. In Zuidoost-Azië is een boot feitelijk het transportmiddel bij uitstek, maar dat schip zonk. De volgende kreeg motorpech en de derde liep op een zandbank. Uiteindelijk kwam John thuis, maar na het Chinese Nieuwjaar. Twee jaar eerder gebeurde iets dergelijks bij een staatsbezoek van de Chinese president aan het land. Hoewel in diens Boeing 747 genoeg plaats zou moeten zijn voor alle gevolg plus aanhang, vorderden de machthebbers voor dit bezoek alle toestellen van Myanma Airways op. Vlak voor Kerstmis stond ik op Myitkyina Airport te wachten op de Fokker voor de aangekondigde terugvlucht. Er gebeurde echter niets. Rondzwierende Witbuikstekelstaartgierzwaluwen waren fijn, maar niemand kon mij vertellen wanneer Myanma Airways de vluchten zou hervatten. Om verzekerd te zijn van de bestending van het huwelijk, meende ik er verstandig aan te doen voor Kerst terug te zijn in Maasdam.

De afstand tussen Myitkyina en Mandalay langs de route die de kaart aangeeft als zijnde een weg is 630 km. De chauffeur van de afgetrapte Toyota zegde toe het traject in zestien uur te zullen afleggen. Het werden er twintig, van 's morgens zeven uur tot drie uur de volgende nacht. Buiten de afgrijselijk slechte weg waren

de oorzaken lekke banden, een noodlottige aanrijding met een bakbeest van een hond en gezellige en kleurrijke etablissementen onderweg. Daarbij gevoegd nog wegcontroles door geüniformeerde lieden met enorme lefpetten die achterdochtig vroegen 'What are you doing in Kachin State?' – een vraag die mij inmiddels ook bezighield – alsmede een chauffeur die tegen middernacht er de brui aan gaf, overigens begrijpelijk. Ik nam het stuur over... voor liefhebbers van donkerengebieden is het traject van Katha naar Mong Mit een aanrader. Na vieren stortte ik in Mandalay in bed. De volgende ochtend een verrassing. Bij het hotel behoorde een Burger King, waar ik prompt alle vette gerechten bestelde waartegen aanhangers van gezond eten bewogen fulminerden. Tijdens dit riante ontbijt passeerde de colonne met het Chinese staatshoofd, inderdaad met een enorm gevolg. Twee dagen later weer in Maasdam.

En Pinky, bestaat er kans dat hij na zeventig jaar weer opduikt? Weinig. Tijdens het rijtje expedities naar Kachin State was er een klein dozijn nieuwe soorten voor Myanmar en voorts waren er ontmoetingen met Maskerfuten, Witvleugelboseenden en ook met de mysterieuze Keizerreiger. Geen Pink Headed Ducks. Wellicht is in de toekomst voor iemand de schok weggelegd van de herontdekking. De schok zoals Janus Verkerk die had, op reis door Nepal. Vanuit het busje een eend met veel roze. Gierende remmen en ontzuivering. Het was een boereneend met een roze kop. Maar geen Pinky.